

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОНЯТТЯ «МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ»

Громоздова Лариса Василівна,

к.е.н., професор,

Маляревський Віктор Миколайович,

аспірант

Маркіна Марія Іванівна,

аспірант,

Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана,

м. Київ, Україна,

Рвач Андрій Миколайович,

начальник відділу, компанія Кока-Кола Беверіджес Україна

м. Київ, Україна

Вступ. Практика публічного управління не можлива без дослідження питання механізму публічного управління. Без розкриття сутності категорії «механізм публічного управління» неможливо в подальшому розглядати підходи до ефективності системи публічного управління, адже воно залежить від ефективності механізмів публічного управління, що своєю чергою потребує чіткого визначення його сутності, оскільки від механізму публічного управління залежить, як влада буде здійснювати вплив на суспільство, промисловість, народ, на всю державу.

На сьогодні поняття «механізм публічного управління» залишається недостатньо дослідженим унаслідок незакріпленого на законодавчому рівні самого публічного управління, а також частого ототожнення із публічним управлінням і державним. А механізму публічного управління до механізму державного управління. Тому є важливим аспектом дальшого розвитку вітчизняної системи публічного управління розкриття теоретичних підходів до визначення механізму публічного управління та виокремлення чіткого та виокремлення чи формування найбільш вдалого його визначення.

Ціль дослідження. Мета дослідження полягає у визначенні механізму публічного управління та його класифікації.

Матеріали і методи. Питання щодо визначення поняття «механізм публічного управління» досліджується як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями, але на сьогодні у вітчизняній науковій літературі не сформовано єдиної думки щодо його визначення. Серед вітчизняних науковців, які досліджують поняття «механізм публічного управління», а також його класифікацію, слід відзначити таких, як Г. Атаманчук, В. Бакуменко, О. Білик, І. Ісаєнко, О. Ковалюк, Ю. Куц, А. Лис, О. Машков, Н. Нижник, О. Радченко, О. Руденко та інші.

Методологія дослідження базується на використанні загальнонаукових і специфічних методів, зокрема: аналізу та синтезу, індукції і дедукції, моделювання, систематизації та узагальнення.

Результати і обговорення. Оскільки будь-яке управління реалізується шляхом застосування механізмів управління, то виходячи з визначення публічного управління будемо розглядати механізм публічного управління як сукупність механізмів державного управління, механізмів управління органів місцевого самоврядування (механізми самоврядування), а також механізмів участі громадськості в управлінні.

На сьогодні у вітчизняній науковій літературі поряд із визначенням механізму публічного управління використовується механізм державного управління, який лежить в основі першого, тому аналіз теоретичних підходів до визначення поняття «механізм публічного управління» слід розпочинати з аналізу таких понять, як «механізм державного управління» та механізм публічного адміністрування».

Проаналізувавши дані визначення можемо зазначити, що більшість науковців визначають механізми державного управління значно вужче ніж вкладено в сучасне поняття державного управління, тому потрібно розглядати механізми публічного управління, адже вони відбивають сучасний стан у державі як на теоретичному рівні, так і на практиці.

В розвинутих країнах ефективність державного управління визначається за допомогою «економіки добробуту», у зв'язку з чим заохочення процесу публічності сприятиме узгодженню програм державної підтримки галузей та сфер економіки зі стратегічними цілями державної економічної політики [1].

У науковій літературі активно аналізується питання щодо визначення механізму публічного управління, і це викликано такими чинниками, як ототожнення з механізмом державного управління, а також невідповідність розуміння самого поняття «механізм», а саме зіставлення його з поняттями «інструмент», «знаряддя», але це є неправильним, адже вони є складовими механізму.

Щодо ототожнення механізму публічного управління та механізму державного управління, то слід зауважити, що у вітчизняній системі механізм публічного управління сформований на основі механізму державного управління та включає всі його компоненти, проте, крім них, він розширився, і тому при ототожненні частина сутності механізму публічного управління втрачається і неможливо його розкрити повністю. Слід урахувувати ці відмінності для дальшої характеристики поняття та його компонентів.

Механізми публічного управління є невід'ємними складовими системи публічного управління, адже саме від них залежить вплив на чинники, від яких залежить діяльність суб'єктів системи та їх ефективність. Оскільки система публічного управління спрямована на максимальне залучення народу та задоволення його потреб, то й більшість механізмів публічного управління спрямовано саме на досягнення таких цілей.

Для більш широкого аналізу поняття «механізм публічного управління» розглянемо його види та схарактеризуємо їх.

О. Оболенський та О. Борисевич визначають такі види механізмів публічного управління:

– економічний (механізм публічного управління банківською, грошово-валютною, інвестиційною, інноваційною, кредитною, податковою, страховою діяльністю тощо);

- мотиваційний (сукупність командно-адміністративних і соціально-економічних стимулів, що спонукають державних службовців до високоефективної роботи);
- організаційний (об'єкти, суб'єкти публічного управління, їх цілі, завдання, функції, методи управління та організаційні структури, а також результати їх функціонування);
- політичний (механізми формування економічної, соціальної, фінансової, промислової політики тощо);
- правовий (нормативно-правове забезпечення: закони, постанови, укази, а також методичні рекомендації, інструкції тощо) [2].

Забезпечення плідної взаємодії державних органів влади та системи місцевого самоврядування є досить актуальним завданням удосконалення системи публічного управління в Україні, адже на сьогодні виникає багато проблем, що пов'язані з перетинанням їх функціональних зон на місцевому рівні управління державою, а також складністю взаємоузгодження інтересів, які вони представляють. Для забезпечення цієї взаємодії потрібна низка механізмів, що мають забезпечити співпрацю, – наприклад, районних державних адміністрацій та сільських (селищних) рад, обласних державних адміністрацій та міських рад обласних центрів, центральних органів влади та обласних рад тощо. Ці механізми мають бути досить гнучкими, урахувувати можливість виникнення значного спектру проблемних ситуацій, які вони мають врегульовувати, щоб не виникало потреби постійно змінювати їх залежно від ступеня розвитку суперечностей між різними органами державного управління та місцевого самоврядування.

Висновки. На основі дослідження теоретичних підходів до визначення поняття «механізм публічного управління» можемо стверджувати, що у вітчизняній науковій літературі це питання залишається недостатньо дослідженим. Серед наукових праць багато присвячено поняттю «механізм державного управління», хоча на сьогодні більш актуальним є механізм публічного управління у зв'язку з переходом від державного управління до

публічного. Щодо видів механізмів публічного управління, то вони також потребують дослідження та чіткого відокремлення від механізмів державного управління.

Список використаної літератури

1. Білик О. І. Сутність, значення та розвиток публічного механізму [Електронний ресурс] / О.І. Білик, У.Т. Лукашевська // Економіка і суспільство. – 2017. – №12. – С. 177-180. – Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/12_ukr/28.pdf

2. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Публічне управління»: наук. Розробка / О.Ю. Оболенський, С.О. Борисевич, С.М. Коник. – К.: НАДУ, 2011. – 56 с.